

Mares entre dúas augas

Descrición

As tensións no Mar da China meridional centraron boa parte dos debates no Diálogo de Shangri-La (Singapur, 29 a 31 de Maio), encirradas pola expansión artificial de 9 illotes do arquipélago das illas Nansha/Spratley por parte de China e os sobrevoos da zona por parte de forzas de EUA (cun equipo da CNN a bordo). Beijing deféndese argumentando que o seu propósito é mellorar as condicións destes enclaves e as condicións de vida do persoal alí desprazado, ademais de ampliar as súas capacidades en atención a desastres e seguridade da navegación. Os críticos advirten que China aspira a modificar a estrutura dos arquipélagos para definir os territorios contiguos e o seu espazo aéreo como zonas baixo a súa soberanía nacional.

As tensións no Mar da China meridional centraron boa parte dos debates no Diálogo de Shangri-La (Singapur, 29 a 31 de Maio), encirradas pola expansión artificial de 9 illotes do arquipélago das illas Nansha/Spratley por parte de China e os sobrevoos da zona por parte de forzas de EUA (cun equipo da CNN a bordo). Beijing deféndese argumentando que o seu propósito é mellorar as condicións destes enclaves e as condicións de vida do persoal alí desprazado, ademais de ampliar as súas capacidades en atención a desastres e seguridade da navegación. Os críticos advirten que China aspira a modificar a estrutura dos arquipélagos para definir os territorios contiguos e o seu espazo aéreo como zonas baixo a súa soberanía nacional.

Uns días antes, simultaneamente ao anuncio de construción de dous faros en devandito arquipélago, Beijing deu a coñecer un novo libro branco sobre a súa defensa no que se enuncian as prioridades de seguridade exterior: océano, espazo exterior, ciberespacio e forza nuclear. A esencia do documento é a reivindicación dunha evolución da mentalidade do armazón militar chinés que segue outorgando prioridade ao espazo continental fronte ao marítimo. Historicamente, as principais agresións sufridas polo país chegaron por mar. A iso, hoxe en día únese a necesidade de protexer as principais rutas comerciais por onde discorren as súas importacións e exportacións.

Tan innegable é que China, en virtude do seu adquirido poder económico, considerou chegado o momento de pasar páxina da súa inhibición en materia territorial anexionándose a práctica totalidade dun Mar de China meridional tradicionalmente reivindicado como propio, como que o aumento das discordias na zona garda relación co intento de EUA -alguén dixo neutral?- de frear o ascenso estratéxico de China agravando a discordia mediante a convivencia con terceiros países para que teñan unha maior implicación nestas disputas.

Desde 2010, cando EUA anunciou a súa estratexia de *Pivot to Asia* co propósito de trasladar ata o 60 por cento da súa flota a esta zona, os diferendos intensificáronse. En paralelo, o estreitamento adicional de lazos militares por parte de Xapón -e India- con Vietnam ou Filipinas, dous dos países máis afectados (xunto a Malaisia, Brunei ou Indonesia), ademais de Australia, conforman unha rede de alianzas en clara oposición ás pretensións chinesas. Pese a compartir reivindicacións con Taiwan, Taipei négase a coordinar posicións oficiais co continente (que si se materializaron, por exemplo, en accións de base no contencioso das Diaoyu/Senkaku fronte a Xapón). Por todo iso, boa parte do futuro destas tensións dependerá da capacidade de ambos, EUA e China, para establecer un marco de convivencia capaz de ter en conta os intereses estratéxicos de ambos.

Nesta orde, as preocupacións marítimas principais de China son tres: Taiwan, as illas Diaoyu/Senkaku e os diversos enclaves do Mar de China meridional (Nansha/Spratley, Xisha/Paracel, Natuna e Dongsha/Pratas). No caso das Nansha/Spratley, o máis complexo, cabe recordar que, a día de hoxe, Vietnam controla 29 dos máis de 100 arrecifes e illas localizados na rexión, Filipinas, 9, China, 7, Malaisia, 5 e Taiwán, 2.

Os diferendos territoriais enmárcanse nunha rexión cuxos equilibrios estratéxicos atópanse en evolución. Chisa é o principal socio comercial de todos os países da zona, tamén de EUA, e as súas capacidades crecen por todas as partes. O impulso de novos corredores económicos en torno ao proxecto da Ruta da Seda e unha plataforma de integración como a RCEP (*Regional Comprehensive Economic Partnership*) se contraponen ao destino imaxinado por EUA en torno ao TPP (*Trans Pacific Partnership*) que non poucos critican por consideralo un cabalo de Troia favorecedor do dominio global das

multinacionais. A súa implementación complícase, ata con Xapón.

Dous destinos, pois, estanse conformando para Asia-Pacífico. Aínda que os niveis de interdependencia existente entre EUA e China fan difícil a reprodución das dinámicas da guerra fría, o risco dun desbordamento do conflito non é menor.

Aínda que ningún acordo global é previsible a curto prazo, a datos positivos como o establecemento dun mecanismo de coordinación en crise marítimas e aéreas como o que negocian China e Xapón -enfrentados pola soberanía das illas Diaoyu/Senkaku-, que podería asinarse pronto, deberían sumarse outros que permitisen compartir recursos como os enerxéticos ou a pesca, abrindo canles para unha desmilitarización completa da zona. Só así poderemos estar seguros de que a paz aboiará.

APARTADOSTEMATICOXEOGRAFICOS

China e o mundo chinês

ETIQUETAS

EUA Diaoyu RCEP TPP Paracel Mar da China meridional Spratley Natuna

IDIOMA

Galego

Data de creación

Junho 1, 2015

Metacampos

Autoria : 3717

Datapublicacion : 2015-06-01 00:00:00